T072 BL 2 (102) Giới Nhận Thức Ăn Của Học Gia-4 Pháp Ba La Đề Đề Xá Ni-Giới Pháp Của Tỳ Kheo

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

4-GIÔÙI NHAÄN THÖÙC AÊN CUÛA HOÏC GIA Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. ÔÛ ñaây xin noùi roäng veà nhaân duyeân cuûa ñaïi thaàn Tyø-xaø, cho ñeán choã Tieân-di-ni Saùt-lôïi, roài Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: "Ñaïi thaàn Tyø-xaø boá thí thaùi quaù khieán cho tieàn taøi khaùnh taän, Taêng neân laøm yeát-ma hoïc gia cho oâng". Phaùp yeát-ma naøy neân noùi: "Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Ñaïi thaàn Tyø-xaø boá thí thaùi quaù khieán cho tieàn taøi khaùnh taän, neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng haõy laøm yeát-ma hoïc gia cho ñaïi thaàn Tyø-xaø. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Ñaïi thaàn Tyø-xaø boá thí thaùi quaù khieán cho tieàn taøi khaùnh taän. Taêng nay laøm yeát-ma hoïc gia cho ñaïi thaàn Tyø- xaø. Caùc Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng laøm yeát-ma hoïc gia cho ñaïi thaàn Tyø-xaø thì im laëng; ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø laàn yeát-ma thöù nhaát (laàn thöù hai, thöù ba cuõng nhö vaäy). Taêng ñaõ laøm yeát-ma hoïc gia cho ñaïi thaàn Tyø-xaø xong, vì Taêng im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy". Ñaïi thaàn Tyø-xaø sau khi töø choã Tieân-di-ni Saùt-lôïi trôû veà, meät laû, thaân theå ñaày buïi baëm, lieàn hoûi ngöôøi nhaø: "Caùc A-xaø-leâ coù thöôøng ñeán khoâng?". Ngöôøi nhaø ñaùp: "Coù ñeán, nhöng khi boá thí vaät gì thì taát caû ñeàu khoâng nhaän". Tyø-xaø nghe vaäy, loøng khoâng vui, cuõng khoâng kòp taém röûa gì, töùc toác ñi ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, roài ñöùng qua moät beân, baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Vì sao caùc Tyø-kheo khoâng nhaän vaät cuùng döôøng cuûa nhaø con? - Vì oâng boá thí thaùi quaù ñeán noãi tieàn taøi khaùnh taän, Nhö Lai muoán lôïi ích cho oâng neân ñaõ laøm yeát-ma hoïc gia ñoái vôùi oâng. Vì lyù do ñoù maø caùc Tyø-kheo khoâng nhaän phaåm vaät boá thí cuûa oâng. - Baïch Theá Toân! Ngaøy nay gia ñình con giaøu coù gaáp ba laàn tröôùc kia, kính xin Theá Toân töø nay veà sau cho pheùp caùc Tyø-kheo nhaän phaåm vaät boá thí cuûa gia ñình con. - Hoâm nay laø ngaøy raèm, vaäy oâng haõy trôû veà nhaø, taém röûa thaân theå, maëc y phuïc môùi meû saïch seõ, roài cuøng vôùi thaân quyeán ñi ñeán xin chuùng Taêng tuøy hyû nguyeän voïng cuûa oâng. Sau khi Tyø-xaø vaâng theo lôøi daïy trôû veà, thì Phaät beøn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: "Tröôùc ñaây Tyø-xaø vì boá thí thaùi quaù, muoán cho oâng ñöôïc lôïi ích, Taêng ñaõ laøm yeát-ma hoïc gia ñoái vôùi oâng. Nay Tyø-xaø töï ñeán noùi raèng gia saûn ñaõ giaøu coù hôn xöa gaáp ba laàn, neân muoán xin Taêng xaû phaùp yeát- ma hoïc gia, vaäy Taêng neân xaû cho oâng". Tyø-xaø trôû veà nhaø, taém röûa thaân theå, thay y phuïc môùi, roài cuøng vôùi quyeán thuoäc, ñi ñeán choã Taêng, trình baøy ñaày ñuû vieäc keå treân. Luùc naøy, Taêng muoán giaûi yeát-ma hoïc gia phaûi laøm yeát-ma caàu thính, noùi nhö

sau: "Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Ñaïi thaàn Tyø-xaø boá thí thaùi quaù ñeán noãi tieàn taøi khaùnh taän, Taêng muoán cho oâng lôïi ích ñaõ laøm yeát-ma hoïc gia ñoái vôùi oâng. Nhöng nay saûn nghieäp ñaõ sung tuùc. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái

vôùi Taêng, mong Taêng haõy cho pheùp ñaïi thaàn Tyø-xaø vaøo tröôùc Taêng xin xaû phaùp yeát-ma hoïc gia. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Ñaïi thaàn Tyø-xaø xin xaû phaùp yeát-ma hoïc gia, Taêng ñaõ baèng loøng neân im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy". Luùc aáy, ñaïi thaàn Tyø-xaø phaûi vaøo tröôùc chuùng Taêng, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, quyø goái, chaép tay, baïch nhö sau: "Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Con laø Tyø-xaø, tröôùc giaøu sau ng- heøo, Taêng thöông tình cho con phaùp yeát-ma hoïc gia. Nay gia nghieäp cuûa con ñaõ giaøu coù hôn xöa gaáp ba laàn, neân con ñeán xin Taêng xaû phaùp yeát-ma hoïc gia, kính mong Taêng xaû phaùp yeát-ma hoïc gia cho con". (Xin ba laàn nhö vaäy). Baáy giôø, phaûi daãn oâng Tyø-xaø ra ñöùng choã maét thaáy maø tai khoâng nghe, roài ngöôøi laøm yeát-ma baïch: "Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Vò ñaïi thaàn Tyø-xaø naøy do boá thí thaùi quaù ñeán noãi tieàn taøi khaùnh taän, Taêng muoán cho oâng ñöôïc lôïi ích neân ñaõ laøm phaùp yeát-ma hoïc gia cho oâng. Nay oâng töï ñeán noùi raèng gia saûn giôø ñaây ñaõ sung tuùc hôn xöa gaáp ba laàn, neân xin Taêng xaû phaùp yeát-ma hoïc gia. Neáu thôøi gian thích hôïp ñoái vôùi Taêng, Taêng nay haõy xaû phaùp yeát-ma hoïc gia cho oâng Tyø-xaø. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Ñaïi thaàn Tyø-xaø boá thí thaùi quaù ñeán noãi tieàn taøi khaùnh taän. Vì muoán cho oâng ñöôïc lôïi ích, Taêng ñaõ laøm yeát- ma hoïc gia ñoái vôùi oâng. Nay Tyø-xaø töï noùi raèng gia saûn ñaõ sung tuùc gaáp ba laàn tröôùc kia, neân ñaõ xin Taêng xaû phaùp yeát-ma hoïc gia. Nay Taêng xaû phaùp yeát-ma hoïc gia cho oâng Tyø-xaø. Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng vieäc Taêng xaû phaùp yeát-ma hoïc gia cho oâng Tyø-xaø thì im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn thöù nhaát (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá). Taêng ñaõ xaû phaùp yeát-ma hoïc gia cho oâng Tyø-xaø xong, vì Taêng im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy laø nhö vaäy". Vaán ñeà xaû phaùp yeát-ma hoïc gia naøy phaûi coù söï hieän dieän cuûa Taêng chuùng chöù khoâng phaûi baèng söï hieän dieän cuûa ñoà chuùng. (Nghóa laø chæ coù thaày troø vôùi nhau). Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo chöa ñöôïc môøi tröôùc maø ñeán nhöõng gia ñình

Taêng ñaõ laøm phaùp yeát-ma hoïc gia töï tay nhaän thöùc aên, (399a) hoaëc nhai, hoaëc aên, thì Tyø-kheo aáy phaûi ñeán Tyø-kheo khaùc taï loãi: "Thöa Tröôûng laõo, toâi phaïm toäi ñaùng traùch". Phaùp hoái quaù naøy laø phaùp Ba-la-ñeà-ñeà- xaù-ni.

Giaûi Thích: Hoïc gia: Gia ñình caû hai vôï choàng moãi ngöôøi ñeàu ñaõ chöùng ñöôïc moät trong ba quaû: Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm hoaëc A-na-haøm. Gia ñình: Gia ñình cuûa boán chuûng toäc: Gia ñình Saùt-lôïi, Baø-la- moân, Tyø-xaù vaø Thuû-ñaø-la. Tyø-kheo chöa ñöôïc môøi tröôùc: Tröôùc ñoù chöa ñöôïc thí chuû môøi maø mình töôûng hoï môøi, hoaëc môøi ngöôøi khaùc maø töôûng hoï môøi mình, roài mình ñeán nhaø, vöôøn hay ruoäng ñoàng cuûa hoï. Töï tay nhaän laáy: Töø tay ñöa qua tay hay töø baùt ñöa qua baùt ñeå nhaän. Nhai: aên caùc loaïi baùnh, traùi v.v... Thöùc aên: Naêm loaïi thöùc aên chính. Neáu Tyø-kheo nhaän naêm loaïi thöùc aên chính thì phaûi ñeán Tyø-kheo khaùc saùm hoái nhö sau: "Thöa Tröôûng laõo, toâi phaïm toäi

ñaùng quôû traùch, xin hoái loãi vôùi Tröôûng laõo". Ngöôøi nhaän saùm hoái neân hoûi: - Thaày coù töï thaáy toäi khoâng? - Daï thaáy. - Chôù coù taùi phaïm. - Xin cuùi ñaàu laõnh nhaän. Ba-la-ñeà-ñeà-xaù-ni: Nhö treân ñaõ noùi. Neáu gia ñình naøo Taêng ñaõ laøm yeát-ma hoïc gia thì khoâng ñöôïc tuyeät nhieân khoâng ñeán nöõa nhö chim quaï traùnh teân, maø thænh thoaûng neân

ñeán thaêm, thuyeát phaùp baøn luaän nghóa lyù. Neáu gia ñình aáy boá thí thì haõy baûo hoï haõy ñeå ñaáy, toâi seõ bieát ñuùng luùc. Neáu tröôùc ñoù hoï ñaõ môøi Taêng roài môùi laøm yeát-ma sau, thì khoâng ñöôïc nhaän nhöõng vaät coù giaù trò lôùn maø neân nhaän nhöõng vaät coù giaù trò taàm thöôøng. Neáu gia ñình aáy hoûi: "Vì sao Toân giaû khoâng nhaän vaät boá thí naøy? Thaày cho raèng toâi ngheøo sao?", thì khi aáy, neân ñaùp: "OÂng (baø) khoâng ngheøo, nhö Ñöùc Theá Toân ñaõ daïy, ngöôøi ñaéc quaû Tu-ñaø-hoaøn thaønh töïu boán phaùp, laø keû giaøu nhaát trong haøng Thanh vaên. Boán phaùp ñoù laø: 1. Coù nieàm tin kieân coá ñoái vôùi Ñöùc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Chaùnh Bieán Tri, Sa-moân, Baø-la-moân, chö Thieân, ngöôøi ñôøi khoâng theå phaù vôõ ñöôïc. 2. Coù nieàm tin kieân coá ñoái vôùi chaùnh phaùp. 3. Coù nieàm tin kieân coá ñoái vôùi chuùng Taêng. 4. Coù nieàm tin kieân coá ñoái vôùi thaùnh giôùi, Sa-moân, Baø-la-moân, chö Thieân, ngöôøi ñôøi khoâng theå phaù vôõ ñöôïc nieàm tin aáy. Nhöõng ai thaønh töïu boán phaùp naøy laø ngöôøi khoâng ngheøo maø laø giaøu coù baäc nhaát trong haøng Thanh vaên cuûa Ñöùc Nhö Lai". Neáu mình ñeán Tinh xaù naøo ñoù gaëp luùc cuùng döôøng trai phaïn vaø nöôùc uoáng phi thôøi cho Taêng chuùng, thì khoâng ñöôïc boû ñi maø neân giuùp hoï traûi giöôøng neäm, baøy vaät cuùng döôøng, roài cuøng thoï trai. Trai phaïn xong, neân thuyeát phaùp cho hoï nghe. Theá neân noùi: "ÔÛ nôi A-lan-nhaõ, Khoâng beänh nhaän Ni cuùng. Tyø-kheo-ni baûo doïn Yeát-ma ñònh hoïc gia, Heát boán phaùp hoái quaù".

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.